

Instrukcja ewakuacji z budynku XLIV Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Stanisława Konarskiego w Krakowie

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Dyrektor szkoły powinien:

- 1) ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, obiektów zależne od możliwości powstania np. pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
- 2) ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie opieki nad tymi osobami,
- 3) wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za:
 - a. otwarcie wszystkich drzwi ewakuacyjnych,
 - b. sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
 - c. informowanie jednostek interwencyjnych (np.: straży pożarnej, pogotowia energetycznego) o lokalizacji głównych wyłączników energii, pomieszczeń w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, żrące, toksyczne itp.,
- 4) określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja, przedmioty, dzienniki lekcyjne) i miejsce ich składowania.

2. Organizacja ewakuacji.

- 1) W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich pomieszczeń, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona.

- 2) Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, a także drogi, kierunki i kolejność opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku).
- 3) Z uwagi na obecność dużej ilości młodzieży, która łatwiej niż dorośli może ulec panice, alarmowanie w wypadku pożaru winno odbywać się wyłącznie przy pomocy ustalonych sygnałów, bez zbędnych sygnałów czy okrzyków – pali się itp. Pamiętać należy, że najgroźniejszą przeszkodą w prawidłowej i skutecznej akcji ratowniczo – gaśniczej w warunkach szkoły jest zawsze możliwość wybuchu paniki, która jest następstwem nagle występującego niebezpieczeństwa
- 4) Po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach rozpoczynają ewakuację zgodnie z ustaleniami zawartymi w pkt 3.

3. Ewakuacja osób i mienia.

- 1) Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników, dzieci oraz osoby przebywające na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
- 2) Po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z daną klasą podejmuje następujące działania: Zarządza opuszczenie klasy. Polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym. Nauczyciel określa jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie: spokojnym krokiem czy wpoł biegiem, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i zabierając dziennik lekcyjny opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu. W sali zostawia zamknięte okna i drzwi (nie na klucz). Nauczyciel uczący w sali naprzeciw toalety, przed opuszczeniem klasy sprawdza czy nikt w toalecie się nie znajduje..
- 3) Młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą wychowawcy, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.

- 4) Wychowawcy klas (opiekunowie klas) zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Nie wskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
- 5) Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, osób przebywających, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- 6) W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, klas w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, klas z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 7) Podczas ewakuacji z pomieszczeń, uczniów należy kierować na oznaczone drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony tj. chodnik przed budynkiem szkolnym klasami od najmłodszej do najstarszej.
- 8) Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.
- 9) W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

- 10) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 11) Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych i najistotniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 12) Po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.
- 13) W trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
- 14) W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
- 15) W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

4. Działania profilaktyczne.

- 1) Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- 2) Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły z instrukcją ewakuacji.
- 3) Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z niniejszą instrukcją i planem ewakuacji na wypadek pożaru.
- 4) Sprawne przeprowadzenie ewakuacji uzależnione jest od:
 - a) prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji,
 - b) szybkiego i prawidłowego zaalarmowania sił i środków do akcji ratowniczej,
 - c) właściwego kierowania pracownikami i osobami znajdującymi się w obiekcie na drogi ewakuacyjne, zachowując ustaloną kolejność ewakuacji,
 - d) nie dopuszczenia do paniki,
 - e) ścisłego realizowania zadań ustalonych w niniejszej instrukcji.

5. Instrukcja postępowania dla osób funkcyjnych - obowiązki osób funkcyjnych:

- 1) Do obowiązków Dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej należą:
 - a) przyjęcie meldunku o powstałym pożarze,
 - a) udanie się na miejsce pożaru, dokonanie oceny sytuacji oraz przejęcie kierowania akcją ratowniczą do chwili przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) w zależności od sytuacji pożarowej wydanie poleceń, a w szczególności szybkiego zaalarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i wprowadzenie ich na miejsce pożaru, mobilizacja pracowników oraz uczniów przebywających w miejscu pożaru, przeprowadzenie ewakuacji osób zagrożonych oraz mienia z zagrożonej strefy,
 - c) dopilnowanie właściwego kierowania osobami zagrożonymi na wyjścia ewakuacyjne i śledzenie osób ewakuowanych,
 - d) sprawdzenie wszystkich pomieszczeń w strefie objętej ewakuacją czy nie pozostały w niej żadne osoby,

- e) zabezpieczenie ewakuowanych pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
- f) nawiązanie współpracy z dowódcą Państwowej Straży Pożarnej,
- g) ochrona mienia oraz zabezpieczenie terenu w czasie ewakuacji i po zakończeniu działań ratowniczo – gaśniczych przed pożarem wtórnym,
- h) zorganizowanie opieki i pomocy ewakuowanym lub poszkodowanym,
- i) udzielenie pomocy przy ustaleniu przyczyn i okoliczności pożaru,
- j) zabranie najistotniejszych i najcenniejszych przedmiotów z pomieszczeń zagrożonych,
- k) kierowanie ewakuowanych poza teren objęty działaniami,
- l) sprawdzenie stanu osobowego ewakuowanych osób.

6. Instrukcja postępowania dla pozostałych osób – pracowników szkoły.

Obowiązki pracowników szkoły są następujące:

- 1) Z chwilą uzyskania informacji o ogłoszeniu ewakuacji otworzyć szeroko drzwi, umożliwić przeprowadzenie szybkiej i sprawnej ewakuacji.
- 2) Pomoc w przeprowadzeniu ewakuacji, kierowanie uczniów do najbliższego wyjścia z budynku,
- 3) W sposób jasny i sprecyzowany udzielić niezbędnych informacji dowodzącemu akcją,
- 4) Wyznaczona przez kierującego ewakuacją osoba, ma ponadto obowiązek w chwili zauważenia pożaru, odciąć do obiektu dopływ energii elektrycznej głównym wyłącznikiem prądu, (pod warunkiem, że brak oświetlenia nie utrudni ewakuacji, w takim przypadku energię elektryczną należy wyłączyć natychmiast po jej zakończeniu).
- 5) W przypadku zauważenia pożaru, zadymienia lub innego niebezpieczeństwa postępować następująco:
 - a. nie narażając życia na niebezpieczeństwo podejmij gaszenie pożaru dostępnymi środkami,
 - b. powiadomić o zaistniałym niebezpieczeństwie Dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną nie wzbudzając paniki,
 - c. opuścić pomieszczenia najkrótszą drogą kierując się do wyjścia,
 - d. zastosować się do poleceń kierującego ewakuacją,

- e. w przypadku niemożności opuszczenia pomieszczenia w którym się znajduje, zamknąć drzwi i uszczelnić je mokrymi materiałami, oczekując na pomoc straży przy otwartym oknie.
- 6) W przypadku ogłoszenia ewakuacji postępować wg następujących zasad:
- a) wyłączyć urządzenia i instalacje elektryczne,
 - b) zabrać niezbędne przedmioty, rzeczy osobiste,
 - c) opuścić pomieszczenie.
- 7) Podczas trwania ewakuacji wszyscy zobowiązani są do zachowania spokoju, zdyscyplinowania i nie wzbudzania paniki,
- 8) Przestrzeganie zasad poruszania się po drogach ewakuacyjnych:
- a) osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku bez podbiegania, wyprzedzania, popychania, krzyku itp.,
 - c) poruszanie po drogach winno odbywać się zgodnie z kierunkiem określonym znakami (kierunek określa strzałka).
- 9) Przystąpić w miarę potrzeby do ewakuacji mienia odpowiednio je zabezpieczając.

Konserwator lub osoba zastępująca:

- a) sprawdza czy wszystkie wyjścia ewakuacyjne są otwarte, jeżeli nie to natychmiast je otwiera,
- b) wyłącza dopływ prądu, przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajduje się przy głównym wejściu do szkoły.
- c) wykonuje inne czynności zlecone przez dyrektora.

Przebieg ewakuacji (przykład).

a) ogłosić sygnał alarmowy:

Sygnał alarmowy obowiązujący w szkole to **modulowany sygnał dźwiękowy (dzwonek) przerywany 2-3 sek. dzwonek 2-3 sek. przerwa (--- --- ---)**,

Dyrektor lub osoba upoważniona ogłasza alarm powtarzając poprzez szkolny radiowęzeł trzykrotnie:

UWAGA, UWAGA, PRZERWAĆ ZAJĘCIA. ZARZĄDZAM EWAKUACJĘ OSÓB Z BUDYNKU SZKOŁY. UDAĆ SIĘ W REJON ZBIÓRKI

(chodnik przed budynkiem, od klasy najmłodszej do najstarszej).

W przypadku awarii bądź braku energii elektrycznej alarm ogłaszany jest poprzez gońców zapowiedzią słowną:

UWAGA! UWAGA! OGŁASZAM ALARM EWAKUACYJNY SZKOŁY.

b) otworzyć drzwi sal lekcyjnych powiadamiając o charakterze zagrożenia i konieczności ewakuacji – apelować o zachowanie spokoju,

c) określić kolejność ewakuacji z pomieszczeń i kondygnacji przy zachowaniu zasady:

- w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie,
- następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższego piętra budynku.

d) uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne,

e) wskazać dzieciom kierunek ruchu oraz określić miejsce zbiórki na chodniku naprzeciw szkoły po drugiej stronie ulicy - stając od klasy najmłodszej do najstarszej).

f) sprawdzić, zgodnie z dziennikiem lekcyjnym, obecność uczniów na zbiórce,

g) o ile to jest możliwe, sprawdzić pomieszczenia, czy wszyscy je opuścili,

h) ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru,

i) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia tych ludzi przed przybyciem jednostek ratowniczych, podjąć próbę ich ewakuacji przez okna, np. przy pomocy drabin,

j) po zakończeniu ewakuacji osób przystąpić do ewakuacji mienia, poczynawszy od pomieszczeń zagrożonych pożarem, w następującej kolejności:

- dokumentacja szkoły,
- sprzęt elektroniczny, w tym komputerowy,
- pomoce dydaktyczne o znacznej wartości,
- księgozbiór,
- pozostałe wyposażenie i sprzęt szkolny.

k) po ewakuowaniu wszystkich uczniów **należy podać Dyrektorowi ich stan.**